

TÜRKÇE TEST-6

1. Diyarbakır'ın doyumsuz görüntüsü eşliğinde; baharın insana huzur veren kendine has güzelliği, ağaçlar, yeşil bir çevre, rüzgârın hafif efültisi ve kuşların dinlendiren cıvıltısı... Keyfimize diyecek yoktu... Harika bir yerdi burası. Diyarbakır'ı karşımıza almıştık. Şehrin doğu yakası boydan boya gözlerimizin önünde... Boy boy binalar, eski yapılar, evlerin bittiği yerde büyük bir uçurum ve bu uçurumun dibinden uzanan koca Dicle Nehri...

Bu paragrafta ağır basan anlatım biçimi aşağıdaki seçeneklerin hangisinde vardır?

- A) Harika bir oyundu bu! Annemlerden ikinci uyarı da geldi. Tabi ilkinde göre daha keskin ve yüksek bir tonda... Tamam, dememe rağmen vazgeçemiyordum bu cazip oyundan. Zıplamaya devam ettim. Zıp... Olmadı, daha yükseğe! Zıp... Olmadı, bir daha!.. Zıp... Zıp... Zıp... Ve işte hazin sonum... Yerlerdeydim...
- B) Halam, en son bıraktığımda, önümde yürüyordu. Az ileride olmalı. Adımlarımı hızlandırdım. Evet, gördüm. İşte hemen önümde... Elini tutmalıyım. Usulca yaklaştım. Eline odaklandım. Ani bir hareketle elini tuttum. Halam irkildi. Hemen elimi bıraktı. Büyük bir şaşkınlık içindeydim. Halam niçin böyle yapıyor?
- C) İçimden besmele çekip başladım. Birinci parça... İkinci parça... Üçüncü parça... Derken altıncı parçaya kadar gelmiştim. Heyecanın esamesi bile okunmuyordu bende. Parmaklarım irademden bağımsız kendiliğinden tuşlara dokunuyor, bütün parçalar eksiksiz çalınıyordu. Özgüvenim patlama yapmıştı. Açıldıkça açılmıştım. Kulisteki gerginliğimden eser kalmamıştı.
- D) Tam karşımda üstü başı dağınık, pantolonun paçası diz kısmına kadar yırtılmış, saçları sakalı birbirine girmiş kirli bir adam duruyordu. Çok pasaklıydı. Yanına yaklaştım. Elinde buruşmuş bir gazete parçası vardı. Yaşlı birine benziyordu. Bakışlarını elindeki buruşuk gazeteye odaklamış, beni hiç görmemiş gibiydi.
2. Tahmin; akla, sezgiye ya da birtakım verilere dayanarak gelecekteki bir olayı, bir durumu bilme, kestirmedir.

Buna göre,

- I. Muhtemelen kitabı hemen elime alıp okuduğumu düşüneceksiniz.
- II. Çünkü bizim doğamız böyledir, sahip olduğumuz birçok şey bize ancak bir süreliğine iyi gelir.
- III. Ben çoğu zaman unutmak, kendimden kaçmak için hatırlıyorum çocukluğumu.
- IV. İnsanlar böyledir, sizi hayal kırıklığına uğratmaları kaçınılmazdır.

numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bir tahmin anlamı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

TÜRKÇE TEST-6

3. **Gerçek anlam**, bir kelimenin aklımıza ilk gelen anlamıdır.

Mecaz anlam, bir ilgi veya benzetme sonucu kelimenin gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamıdır.

Terim anlam, bir kelimenin bilim, sanat, spor ya da meslek alanında özel anlam kazanmış anlamıdır.

CÜMLELER	Gerçek	Terim	Mecaz
I. Dakikalar geçtikçe sakinleşiyor, sakinleştikçe de için için <u>kızıyordu</u> .	✓		
II. Birkaç gün evvel yağan yağmur sıcağı <u>kırmamış</u> .			✓
III. Oyunun üç <u>perdesi</u> de böyle alkışlar içinde geçti.		✓	
IV. Çocuklar yeni boyanan evin duvarlarını çok <u>beğendi</u> .	✓		

Buna göre tabloda verilen cümlelerde geçen altı çizili kelimelerden hangisinin anlam özelliği **yanlış** gösterilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. Ben bir dağ gölgesiyim,
Gezerim yemyeşil örtüsünde doğanın.
Gündüzleri serinlik veririm bir koyun sürüsüne.
Geceleri ise kara bir mürekkep gibi olurum.
Önümde akan nehrin suyunu tutuştururum.

Bu dizelerle ilgili,

- I. Konuşturulan varlık dağ gölgesidir.
II. Gece, kara bir mürekkebe benzetilmiştir.
III. Abartılan durum nehrin suyunun tutuşmasıdır.
IV. Koyun sürüsü kişileştirilmiştir.

ifadelerinden hangisi doğrudur?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) III ve IV.

TÜRKÇE TEST-6

5. Sabah nineciğim iki dirhem bir çekirdek giyinmiş kapımı çaldı.
 -Bu gece Ay Dede'ye misafir olacağım. Sen de gelmezsen gözlerim arkada kalacak, dedi.
 Teklifi duyunca eteklerim zil çaldı. Güle oynaya hazırlandım. Gökte ararken yerde bulmuştum böyle bir eğlenceyi. Ninem halime bakıp bıyık altından güldü.
 -İki ayağın bir pabuca girdi bakıyorum da, dedi.
 -Nasıl girmesin nineciğim, çalım satanlar, burnu bir karış havada dolaşanlar pabucumuzu dama atmasın istiyorum, dedim.
 -A kızım sen hiç korkma! Biz çoban kulübesinde padişah rüyası görenlerden değiliz. Bizi el üstünde tutanlar çok. Bıyığımızı balta kesmez alimallah!
 Şimdi söyle bakalım, deyim mi demeyim mi? dedi.
 -De bakalım, nine dedim; o anlattı, ben dinledim.

Gül Hanım, Türkçe ders kitabındaki bu metnin türü ile ilgili öğrencilerin tespitinde bulunmasını istemiştir. Söz hakkı alan öğrencilerin tespitleri şunlardır:

X: Halkın oluşturduğu hayale dayanan, sözlü gelenekte yaşayan varlıkların başından geçen olağanüstü olayları anlatan okuyucunun hayal dünyasını zenginleştiren edebî bir türdür.

¥: Yazarın herhangi bir konu hakkında kesin verilere dayanmadan kişisel görüşlerle bezenmiş bir anlatım içinde sunulan yazı türüdür.

Q: Toplumsal konuları açıklayıcı veya yorumlayıcı niteliği olan bilimsel veriler ışığında okuyucu ya deyimlerin nasıl kullanılabileceğine dair bilgiler veren bir yazı türüdür.

W: Bir olayın sözlü veya yazılı olarak anlatımına dayanan içinde olay, kahraman ve zaman kavramına yer vererek okuyucuyu bir olay içinde yaşatan edebî bir türdür.

Metnin türü ile ilgili öğrencilerin şifrelediği bilgilerden aşağıdakilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız ¥ B) X ve W C) X, Q ve W D) X, ¥, W ve Q
6. "Fotoğraf çekmek keyifli bir uğraştır." cümlesinde "fotoğraf çekmek" ifadesi özne, "keyifli bir uğraştır" ifadesi ise yüklem. Özne ve yüklem cümlenin temel öğeleridir. Özne cümlede eylemi gerçekleştiren ve yüklem sorulan kim, ne sorularına cevap veren ögedir. Yüklem ise herhangi bir soru ile bulunmayan cümlede öznenin gerçekleştirdiği eylemi ifade eden ögedir.

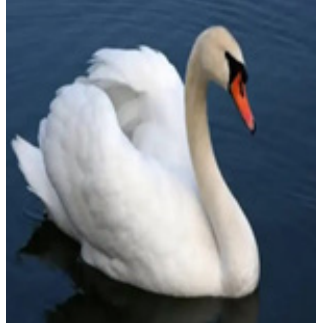
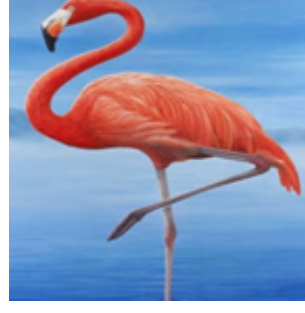
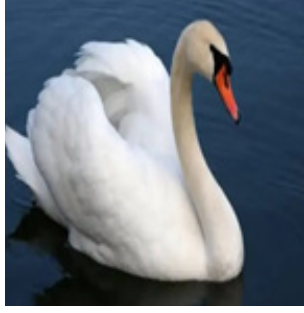
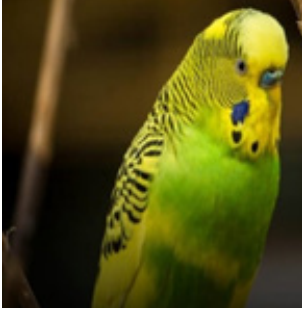
Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi cümlenin temel öğelerinden oluşmaktadır?

- A) Yağmur her zamankinden şiddetli yağıyor.
 B) Çatıdan gelen tıkırtılar beni huzursuz etti.
 C) Bizim takım ilk karşılaşmada havlu attı.
 D) Bahar umut aşılayan bir mevsimdir.

TÜRKÇE TEST-6

7. Mehmet Hoca, nesli tükenme tehlikesi olan canlılara karşı duyarlılığı arttırmak için disiplinler arası geçiş sistemini göz önünde bulundurarak öğrencilerine bir etkinlik yaptırmıştır. Her bir canlıyı Türkçede bir sözcüğe karşılık gelecek şekilde şifrelemiştir. Her bir canlı anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde bir sözcüğe denk gelmektedir.

Bu görsellerden yola çıkarak aşağıdakilerden hangisi anlamlı ve kurallı bir cümle olur?

- A) Problemi ise çözen bilge insan, önleyen zeki insan.
 B) Bilge insan problemi çözen ise insan önleyen zekidir.
 C) Zeki insan ise bilge insan çözen, anlayan.
 D) Zeki insan problemi çözen bilge insan ise önleyendir.
8. “Yapılan iyilikler karşılığını bulur.” cümlesinde “yapıl-” fiili “-an” ekini alarak sıfat-fiil özelliği kazanmıştır. Aynı zamanda kendisinden sonra gelen “iyilikler” ismini niteleyerek bir sıfat tamlaması oluşturmuştur.

Buna göre,

- I. Dünya Ekonomik Forumu geçtiğimiz günlerde bir rapor yayımladı.
 II. Küçük kurabiyeye her uzandığında arkadaşı da elini uzatıyordu.
 III. Uçağın kalkacağı anons edilince derin bir nefes alıp biraz sakinleşti.
 IV. Dedem, bugüne kadar harçlık vermeden kimseyi göndermemiş yanından.

numaralandırılmış cümlelerin hangisinde sıfat-fiil, bir sıfat tamlaması oluşturmuştur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

TÜRKÇE TEST-6

9. İnsan beyni düşüncelere ve davranışlarına göre, sağ lob ve sol lob olarak ikiye ayrılmış. Araştırmalar gösteriyor ki beynimiz sürekli geliştirilmeye müsaittir. İnsan beyni iki şekilde gelişmektedir: Görsel ve sesli beyin egzersizleri ile beynin sağ tarafta bulunan lobunu, sözel sayısal egzersizlerle ise beynin sol tarafında bulunan lobunu geliştirebiliriz.

Sol Beyin Lobu Baskın Olanlar

- Mantıksaldır.
- Matematiksel verilerle ilgilenir, dili iyi kullanır.
- Pragmatiktir, sonuçlarla ilgilenir.
- Net sonuçlarla ilgilenir.
- Sol beyin, akademik ve bilimsel konularda başarılıdır.

Sağ Beyin Lobu Baskın Olanlar

- Duygusaldır.
- Görsel, sanatsal konularla ilgilenir.
- Niyete bakar, iyi niyet arar.
- Sezgiseldir, sezgilerine güvenir.
- Sağ beyin, insanı insan yapan özellikleri taşır. Duygusallık, sempati, empati his ve şefkat.

Bu metinden hareketle, beyninin sağ lobunu (yarım küresini) geliştirmek isteyen birinden,

- I. Kuralları olan zekâ ve strateji oyunları oynamak
- II. Çeşitli müzik enstrümanlarını çalıp şarkı söylemek
- III. Kendi hayal ürünü olan hikâyeler yaratıp yazmak
- IV. Kelimeler, sayılar vb. ile ilgili bulmacalar çözmek

egzersizlerinden **özellikle** hangilerini tercih etmesi beklenir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) III ve IV.

TÜRKÇE TEST-6

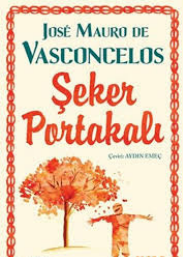
10. Paragrafın giriş bölümünde bulunması gereken özellikler aşağıdaki gibidir.

- Genellikle paragrafın konusunun yer aldığı bölümdür.
- Kısa bir veya birkaç cümleden oluşur.
- Örnekler yoktur.
- Ayrıntılara yer verilmez.
- Bağlantı ifadeleri bulunmaz.

Aşağıda bazı kitaplardan alınmış cümlelere yer verilmiştir. Buna göre hangi kitaptan alınan cümleler paragrafın giriş bölümünü oluşturabilir?

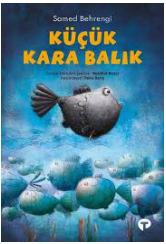
Düşündüğümden küçüktü. Sandalyemin tepsisi kadardı ama pürüzsüz ve parlaktı. Ona dokunmak çok hoştu. Kanatlarını uçmak için açmış bir kelebeğe benziyordu.

İyi düşün Zeze. Henüz gencecik bir fidan bu. Birgün koca bir ağaca dönüşecek. Seninle beraber büyüyecek.

Motorumun bir parçası kırılmıştı. Uçakta ne makinist ne de yolcu bulduğundan bu güç onarım işinin üstesinden tek başıma gelmeye hazırlandım. Benim için bir ölüm kalım savaşıydı bu.

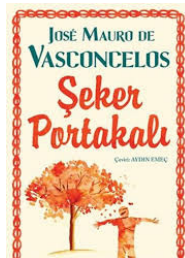

Yıllar önce çok küçük bir kara balık varmış. Bu küçük kara balık yükseklerden süzülüp gelen suların oluşturduğu bir derecikte annesiyle birlikte yaşamış.

A)

B)

C)

D)

TÜRKÇE TEST-6

11. Sağlıklı bir yaşam sürdürmenin en temel koşullarından biri de düzenli spor yapmaktır kuşkusuz() Düzenli spor yapmanın faydalarından bazıları şunlardır() Kaslar ve eklemler hem esneklik hem de hareket kabiliyeti kazanır, strese karşı korur() bağışıklık sistemi işlevlerini destekler ve güçlendirir() uyku probleminin önüne geçer, vücuttaki toksinlerin daha kolay atılmasını sağlar. Sağlığımıza bu denli faydası olan bir aktivitenin birçok insanın yaşamında hiç yer edinmemesi çok ilginç bir durumdur() Oysaki spor müsabakalarını, takımları takip edip desteklemek ve bunlar hakkında yorum yapma söz konusu olduğunda ise çok daha başarılıyız ancak spor yapma konusunda böyle değiliz. Belki de teknolojinin hayatımıza yoğun bir şekilde girmesinin de etkisiyle spor yapmak yerine çoğunlukla hareketsiz kalıyoruz. Bu durumun sağlığımızı olumsuz etkilediğinin farkında olmalıyız.

Metinde yay ayrıçla belirtilen yerlere şirasiyla hangi noktalama işareleri getirilmelidir?

- A) (.)(:)(,)(,)(.) B) (,)(:)(,)(,)(.) C) (.)(:)(;)(,)(,)(.) D) (.)(:)(;)(,)(,)(.)

YAYIN KURULU

Bozan YILDIZ	Bismil Ahmedi Hani Ortaokulu Türkçe Öğretmeni
Faysal AFŞİN	Ş. Polis Mehmet Erçin Ortaokulu Türkçe Öğretmeni
Gülbahar KALKAN	İMKB Hattat Hamid Aytaç Ortaokulu Türkçe Öğretmeni
Hasan VAR	Bismil Ahmedi Hani Ortaokulu Türkçe Öğretmeni
Hayrullah AFŞİN	Namık Kemal İmam Hatip Ortaokulu Türkçe Öğretmeni
İzzettin ÇELEBİ	Bismil Ahmedi Hani Ortaokulu Türkçe Öğretmeni
Rabia ÖNAL	Koşuyolu Ortaokulu Türkçe Öğretmeni
Rojin Hacer TEMEL	Kervanpınar Ortaokulu Türkçe Öğretmeni
Viyan Fatma KAPLAN	Büyükkadı Ortaokulu Türkçe Öğretmeni

1.D 2.A 3.A 4.B 5.B 6.D 7.D 8.A 9.C 10.D 11.A